

TALE

29. januar 2018

J.nr. 2017-8412

Center for Arbejdsmarkedspolitik
Mette Rude

Samrådstale om fattigdom som følge af kontant- hjælpsloft, 225-timersregel og integrationsydelse

Det talte ord gælder

Samrådsspørgsmål AD

Ministeren bedes oplyse, om ministeren er enig med Cepos i, at indførelsen af kontanthjælpsloft og integrationsydelse fører til øget fattigdom, at Cepos dermed bekræfter hvad oppositionen i Folketinget hele tiden har sagt, og vil ministeren på den baggrund give oppositionen en undskyldning og indrømme, at det ikke kan dokumenteres, at kontanthjælpsloft, 225 timers regel og integrationsydelse betyder at flere kommer i arbejde. Der henvises til <https://www.b.dk/politiko/antallet-af-fattige-stiger-i-danmarkefterreformer>.

Samrådsspørgsmål AE

Ministeren bedes give en uforbeholden undskyldning til de mange tusinde mennesker, der er blevet ramt af regeringens fattigdomsydelser, set i lyset af Cepos' dokumentation af, at kontanthjælpsloft og integrationsydelse fører til flere fattige og i betragtning af, at ministeren ikke kan dokumentere, at lavere ydelser fører til at flere kommer i arbejde. Der henvises til <https://www.b.dk/politiko/antallet-af-fattige-stiger-i-danmarkefter-reformer>.

Indledning

Samrådet i dag handler om kontanthjælpsloftet, 225 timers reglen og integrationsydelsen.

De to samrådsspørgsmål udspringer af en avisartikel, hvor der henvises til CEPOS' fordelingspolitiske redegørelse fra december 2017.

Hr. Finn Sørensen bruger artiklen til endnu en gang at fremføre sin kritik af regeringens jobreform fase I, dvs. kontanthjælpsloftet og 225 timers reglen. Og det er jo sådan set helt forventeligt, at Enhedslisten har det synspunkt.

Jeg vil gerne med det samme slå fast, at jobreformen er kommet for at blive, så lang tid den her regering er her. Det ændrer redegørelsen fra CEPOS, analyser fra AE-rådet eller andre analyser på ingen måde ved.

Jeg tror ikke, det kommer som nogen overraskelse for udvalget, at regeringen ikke anerkender den tidligere regerings grænse for økonomisk fattigdom. Det er derfor, vi afskaffede den.

Og det er jo også det som Finn Sørensen siger, at det ikke er en grænse regeringen anerkender.

Jeg synes det er for snævert og firkantet at se på, om indkomsten ligger over eller under en bestemt teknisk defineret grænse. Opgørelsen indfanger ikke den dynamik og mobilitet på arbejdsmarkedet, som regeringen skaber med sin samlede politik.

Regeringens fokus er i stedet for, at det skal kunne betale sig at arbejde. Man skal have noget ud af at være på arbejdsmarkedet, frem for at være på offentlig forsørgelse

Det, der er helt afgørende for mig, er, at der skal være en forskel på at være i arbejde og at være på passiv forsørgelse, og at vores politik virker.

Der må vi glæde os over, at flere kommer i beskæftigelse og får glæde af alt det, der følger med et job: Kolleger, fællesskab, noget at stå op til, mulighed for at kunne forsørge sig selv, og ikke mindst at ens børn oplever en hverdag, hvor deres forældre går på arbejde.

Jeg synes faktisk, at noget af det allervigtigste i et menneskes liv er, at man har et job. Det er fuldstændigt afgørende for den måde man er på som menneske, og det at man ved, at der er nogen, der er afhængige af en, gør rigtig mange gode ting.

Desværre er der også noget der tyder på, at kontanthjælp går i arv. 2/3 af personerne under 30 år på kontanthjælp, uddannelseshjælp eller integrationsydelse har mindst én forælder, der tidligere har været på kontanthjælp. Og for hver femte af dem, har en af forældrene været på kontanthjælp i sammenlagt ti år eller mere i perioden 1991-2017.

Så der er rigtig mange gode grunde til, at vi skal have flere i beskæftigelse og have hjulpet folk væk fra kontanthjælp. I går kunne vi så glæde os over et historisk flot tal på beskæftigelsesområdet. Vi er næsten ved at slå danmarkrekorden i forhold til, hvor mange vi ser der er i lønmodtagerbeskæftigelse.

Og inden vi måske skal have en lang diskussion om det, så synes jeg der er to ting, der er vigtige at sige i den forbindelse.

Lige om lidt vil Leif Lahn stille spørgsmål om, at det jo ikke kan skyldes noget regeringen har gjort, det må jo nærmest være på trods af regeringen. Og jeg vil gerne i dag understrege, at jeg ikke tager æren for alt. Jeg anerkender også, at man ikke bare kan sige, at alt er regeringens skyld. Men man kan heller ikke have den modsatte opfattelse, som Leif Lahn jo har givet udtryk for gentagende gange, at regeringens politik slet ikke har noget med nogle ting at gøre.

Det her er en kombination af flere ting, som er rigtig gode for Danmark, og som jeg glæder mig over. Jeg har en klar forventning om, at næste gang vi ser et tal fra Danmarks Statistik, så ser vi det højeste antal i lønmodtagerbeskæftigelse nogensinde.

Det tager jeg ikke æren for alene, så man vil ikke høre mig sige, at det er på grund af at den borgerlige regering og Troels Lund Poulsen har sat sig på beskæftigelsesministerposten, men det er heller ikke på trods af det.

Jeg glæder mig over, at antallet af personer i kon-tanthjælpssystemet er faldet. Vi ved jo også, at

folk indretter sig efter reglerne og tager de job, de kan få – store som små.

Jeg har også oplyst, at jeg forventer at effektanalysen af jobreform fase 1 kan offentliggøres inden udgangen af februar. . Så min klare forventning er, at vi i næste uge kan offentliggøre den her analyse, hvor vi undersøger effekten af kontanthjælpsloftet og 225-timers-reglen for kontanthjælpsmodtagere, for hvem det har været muligt at adskille effekten af de 2 tiltag fra øvrige ændringer på kontanthjælpsområdet.

Denne effektanalyse kommer også til at belyse nogle af de spørgsmål, som vi drøfter her i dag. Videre ved jeg også, at Leif Lahn allerede har indkaldt til et yderligere samråd om kontanthjælpsloftet, hvor vi får lejlighed til at drøfte det her tema.

Det skal betale sig at arbejde

Regeringen har indført kontanthjælpsloftet, 225-timersreglen og en integrationsydelse, fordi vi ønsker at skabe social mobilitet og sikre, at flere kommer i arbejde. Til glæde for dem selv, deres børn, men jo også for de virksomheder, der har hårdt brug for arbejdskraft, så vi kan være med til at forlænge det opsving vi har i Danmark. Det kommer os alle til gode.

Der skal være en reel forskel på at gå på arbejde hver dag frem for at være på offentlig forsørgelse.

Men det er klart, at vi skal have et sikkerhedsnet for de mennesker, der i en periode ikke kan få arbejde, og her udgør kontanthjælpen fortsat et rimeligt forsørgelsesgrundlag.

Et ægtepar, hvor begge er på kontanthjælp, med to børn har efter skat ca. 23.800 kroner om måneden – og det mener jeg godt, at man kan leve for. Det synes jeg ikke man skal sidde og sige ikke er et fair niveau.

Vi har fundet en god balance mellem et rimeligt forsørgelsesniveau på den ene side og et reelt incitament til at arbejde på den anden side – som regeringen fuldt og helt står inde for.

Flere kommer i beskæftigelse

Hvordan virker det så? Det er vi selvfølgelig alle interesserede i.

Siden kontanthjælpsloftet og 225-timersreglen trådte i kraft i april 2016, har vi løbende set et fald i antallet af personer i kontanthjælpssystemet.

I oktober 2017 var 17.700 færre fuldtidspersoner i kontanthjælpssystemet end i april 2016, når der tages højde for sæsonudsving.

Der er ingen tvivl om, at det store fald også hænger sammen med fremgangen på det danske arbejdsmarked.

De seneste tal viser, at blandt de personer, som i oktober 2016 blev trukket i ydelsen som følge af kontanthjælpsloftet og/eller 225-timersreglen, er 13 pct. i beskæftigelse eller uddannelse et år efter.

Særligt personer, som er berørt af både kontanthjælpsloft og 225-timersregel, er kommet i beskæftigelse eller uddannelse. Det gælder for 21 pct. af denne gruppe.

Foruden de mange mennesker, som er afgang fra kontanthjælpssystemet til beskæftigelse eller uddannelse, har flere kontanthjælpsmodtagere også haft beskæftigelse ved siden af deres ydelse.

Andelen med ordinær beskæftigelse ved siden af ydelsen er steget fra 5,5 pct. i juli 2016 til 7 pct. i september 2017, hvor 9.300 personer arbejdede ved siden af deres kontanthjælp.

Det tyder altså på, at mange indretter sig efter reglerne og tager småjob, som netop kan være en trædesten ind på arbejdsmarkedet og til at kunne forsørge sig selv på længere sigt. Kontanthjælp er jo netop en midlertidig ydelse.

Kontanthjælp er en midlertidig ydelse

Dermed ikke sagt, at jeg synes alt er, som det skal være.

Der er særligt to ting, der bekymrer mig:

For det første: Der er mennesker i kontanthjælps-systemet, som egentlig er i målgruppen for resourceforløb, fleksjob eller førtidspension. De foreløbige tal fra satspuljeinitiativet ”Flere skal med”, som er et initiativ der er igangsat af alle folketingets partier, med undtagelse af Enhedslisten, viser at hver tredje kontanthjælpsmodtager, der har været mere end fem år i systemet, er i målgruppen for disse ydelser. Det synes jeg er beklageligt, for det viser jo desværre, at kommunerne gennem mange år ikke har prioriteret denne indsats.

For det andet manglende indsats. Godt hver femte af de aktivitetsparate kontant- eller uddannelseshjælpsmodtagere, som har været i kontanthjælps-systemet gennem et helt år, har hverken fået en aktiv indsats eller mentorstøtte det seneste år. Det har vi også drøftet på tidligere samråd, og begge områder har jo desværre min fulde opmærksomhed, og det er nødvendigt.

Det har aldrig været meningen, at borgere skal langtidsparkeres på kontanthjælp, hvis de har personlige eller helbreds-mæssige udfordringer, der betyder, at de har brug for en helt anden type hjælp.

Og med kontanthjælpsreformen fra 2013 blev der med syvtommersøm slået fast, at ingen kontanthjælpsmodtagere må overlades til sig selv. Alle skal have en indsats, der kan bringe dem tættere på arbejdsmarkedet.

Jeg vil kort og godt slå fast, at det selvfølgelig er helt afgørende, at alle får den indsats, der kan hjælpe dem tættere på arbejdsmarkedet. Alt andet kan vi ikke være bekendt over for de mennesker, der er i kontanthjælpssystemet.

Her har kommunerne et stort ansvar. De foreløbige resultater fra ”Flere skal med” og de seneste opgørelser af manglende indsats for aktivitetsparate kontant- eller uddannelseshjælpsmodtagere viser desværre, at kommunerne ikke er lykkedes med den opgave, de ellers er sat til i verden for at løse.

Kommunerne har et ansvar for at få ryddet op i tingene, og det er et arbejde som jeg følger særdeles tæt.

I mandags havde jeg to regionale borgmestermøder, i henholdsvis Østjylland og på Fyn, hvor jeg tog en drøftelse med kommunerne om, hvordan vi sikrer, at den indsats, der nu er sat i værk i forbindelse med ”Flere skal med”, bliver rullet ud.

Derudover er jeg glad for, at det lykkedes regeringen af få afsat 87,5 mio. kr. på næste års satspulje

til yderligere investeringer på beskæftigelsesområdet i kommunerne.

Afslutning

Til sidst vil jeg gerne understrege, at det med at give en undskyldning, som der opfordres til i samrådsspørgsmålene, på ingen måde kan komme på tale her i dag. Og det er der sådan set flere gode politiske grunde til.

For det første holder regeringen fast i, at det skal kunne betale sig arbejde. Det er sund fornuft, at der er en mærkbar økonomisk forskel på, om man har et arbejde eller er på kontanthjælp.

For det andet tror vi helt grundlæggende på, at mennesker har det bedst, hvis de kan forsørge sig selv og bidrager til samfundet.

For det tredje er vores mål, at flere arbejder til gavn for det danske samfund, og også til gavn for dem selv.

Lige nu står vi en historisk god situation. Beskæftigelsen stiger, der er mange jobåbninger og virksomheder har i høj grad brug for arbejdskraft.

Derfor skal vi selvfølgelig holde fast i kontanthjælpsloftet og 225-timersreglen, så vi kan udnytte fremgangen til at få alle med.

Med det vil jeg sige tak for muligheden for at være til stede i det her samråd, og jeg glæder mig til en god politisk drøftelse, og ikke mindst til at besvare de spørgsmål, der måtte være.